

Aineisto: FI – Ortodoksinen uskonto

29.3.2023

2. Ortodoksiset järjestöt

2.A Kuva A

2.B Kuva B

2.C Kuva C

2.D Kuva D

2.A Kuva A

Lähde: Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry. https://onl.fi/wp-content/uploads/2018/01/IMG_0037-300x225.jpg. Viitattu: 31.1.2022.

2.B Kuva B

Lähde: Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry. https://onl.fi/wp-content/uploads/2018/01/IMG_9908-300x225.jpg. Viitattu: 31.1.2022.

2.C Kuva C

Lähde: Filantropia ry. https://filantropia.fi/wp-content/uploads/2020/01/Iisalmi_Kuopio.jpg. Viitattu: 31.1.2022.

2.D Kuva D

Lähde: Filantropia ry. https://filantropia.fi/wp-content/uploads/2020/02/DSC_0011.jpg. Viitattu: 31.1.2022.

3. Luonnonsuojelun etiikka

- 3.A Tekstikatkelma: Patriarkan puhe
- 3.B Tekstikatkelma: Turvavyöhyke luostareille
- 3.C Tekstikatkelma: Ympäristökriisin näkökohtia

3.A Tekstikatkelma: Patriarkan puhe

-- Samaan tapaan luonnonsuojelu ei ole sen enempää liberaali kuin sentimentaalinenkaan lähtökohta. Siihen kuuluvat jatkuva tuska ja anteeksianto, väsymätön kaikkein tärkeimpinä pitämämme asioiden valinta ja niiden etusijalle laittaminen. Se on hengellinen ja eettinen tulokulma, jonka kautta läsnäolomme maapallolla tulee parantavaksi sekä lähimmäistemme ja

planeettamme elämää muuttavaksi voimaksi. – –

Lähde: Bartolomeos. *Ilmastonmuutos: ekumeeninen imperatiivi*. Puhe Notre Damen yliopistossa Yhdysvalloissa. Suomen ortodoksisen kirkon verkkosivut. <https://ort.fi/uutishuone/2021-10-30/ilmastonmuutos-ekumeeninen-imperatiivi>. Julkaistu: 30.10.2021. Viitattu: 14.1.2022. Käännös: Ari Koponen. Muokkaus: YTL.

3.B Tekstikatkelma: Turvavyöhyke luostareille

– – Heinäveden kunnan alueilla sijaitsevien luostarialueiden ympärille kaavailtiin hiljaista turvavyöhykettä. Asia eteni valtuustoaloitteena.

Lintulan ja Valamon luostareiden alueille kaavailtu turvavyöhyke ei ole nyt toteutumassa. Heinäveden kunnanhallitus päätti asiasta tämän viikon maanantaina.

Turvavyöhykkeen ideana oli suojella luostareita ja niiden ympäröivää luontoa muun muassa mahdolliselta Aitolammen kaivokselta. Valamon ja Lintulan luostarit ovat Suomen ainoat ortodoksiluostarit.

Heinäveden kunnanhallitus on linjannut, ettei kaavoituksella voida estää yksittäisen elinkeinon harjoittamista.

– Ylipäätään on kiistanalaista, että elinkeinoa lähdetään vertaamaan toiseen kaavalla. Toisen elinkeinoa ei voi kaavalla estää ilman perusteita, perustelee kunnan tekninen johtaja Jenni Ylikotila.

Malmninsintäyhtiö Beowulf Miningillä on malmin etsintälupa Aitolammen lähialueella.

Mahdolliseen Heinäveden kaivokseen ja sen ympäröivään luontoon liittyvä keskustelu on ollut vilkasta viime vuodet. Kaivoshanke sai aikaan kansanliike Pro Heinäveden, joka vastustaa hanketta. – –

Lähde: Meri Remes. *Heinäveden luostareille suunniteltiin kaivokselta suojelevaa turvavyöhykettä – kunta: ei toteudu, kaavoitus ei saa estää elinkeinoja*. Ylen uutisten verkkosivut. <https://yle.fi/uutiset/3-11399668>. Julkaistu: 14.6.2020. Viitattu: 21.1.2022. Muokkaus: YTL.

3.C Tekstikatkelma: Ympäristökriisin näkökohtia

– – Amerikkalainen historioitsija Lynn White etsi yli 50 vuotta sitten ekologisen kriisin juuria. Yhä keskustelua herättävässä Whiten artikkelissa (Science 155/1967) hänen syyttävä sormensa osoitti kristinuskoa. Näin siksi, että luomiskertomuksen mukaan Jumala oli luonut ihmisen kuvakseen ja asettanut hänet hallitsemaan maata ja merta ja kaikkia niissä eläviä. Raamatun mukaan luonnon tarkoituksena on palvella ihmisen tarpeita. Näin ei ollut siinä usein animistisessä pakanuudessa, jonka kristinusko oli tieltään raivannut.

Raamattua voi lukea myös toisin: se korostaa luonnon arvoja ja ihmisen roolia vastuullisena tilanhoitajana. Silti White näki, että ympäristökriisin perimmäiset syyt ovat kristinuskon näkemyksessä ihmisen ja ympäristön suhteesta. Yleisemmin hänen sanomansa oli, että ympäristökriisissä on ennen kaikkea kyse ihmisen ideologiasta tai maailmankatsomuksesta. Siksi myöskään ratkaisun avaimet eivät ole teknis-taloudellisia vaan aatteellisia.

Valistusajan filosofia suhtautui torjuvasti kristinuskoon ja murensi niin Raamatun kuin papistonkin asemaa. Mutta luonnon rooli oli valistuksen ajatusmaailmassa jopa korostetun välineellinen: tieteen ja teknologian avulla ihminen voisi hallita luontoa ja hyödyntää sitä. Näin on ihminen myös tehnyt ja siinä määrin, että luonnon tasapaino on vakavasti järkkynyt. – –

Lähde: Sixten Korkman. *Onko ympäristökriisin taustalla kristinusko, valistus, kapitalismi vai populismi?*. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000006542134.html>. Julkaistu: 16.6.2020. Viitattu: 31.1.2022. Muokkaus: YTL.

6. Asiakirja Suomen ortodoksisesta kirkosta

6.A [Tekstikatkelma: Laki ortodoksisesta kirkosta](#)

6.B [Tekstikatkelma: Päätösasiakirja](#)

6.A Tekstikatkelma: Laki ortodoksisesta kirkosta

-- Kirkko on kanonisessa yhteydessä Konstantinopolin apostoliseen ja patriarkaaliseen ekumeeniseen istuimeen sillä tavalla kuin ekumeenisen patriarkan 6 päivänä heinäkuuta 1923 tekemässä päätöksessä on ilmaistu. --

Lähde: Laki ortodoksisesta kirkosta 985/2006. Pykälä 1. Viitattu: 14.1.2022. Muokkaus: YTL.

6.B Tekstikatkelma: Päätösasiakirja

-- Pyhimmälle Apostoliselle ja Patriarkalliselle Ekumeeniselle Konstantinopolin Valtaistuimelle on kanonisesti uskottu huolenpito Pyhistä Ortodoksisista kirkoista --.

-- määräämme, että Jumalan suojelemassa Suomen Tasavallassa asuvat ortodoksiset kristityt laitoksineen tästä lähtien muodostavat yhden ainoan kristillisen alueen, jolla on nimenä "Suomen Ortodoksinen Arkkipiispakunta" ja joka järkkymättä noudattaa seuraavia sääntöjä --.

Lähde: *Autonomia tomos*. Suomen ortodoksinen kirkon verkkosivut. <https://ort.fi/kanoniset-asiakirjat/autonomia-tomos>. Viitattu: 8.2.2022. Muokkaus: YTL.

7. Ortodoksinen kirkko ja patriarkaattien jännitteet

7.A Tekstikatkelma: Jussi Rytkönen, *Patriarkaattien jännitteet*

Huom.!

Alkuperäinen artikkeli on julkaistu ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan.

Moskovan patriarkka Kirill arvostelee rajusti Konstantinopolin ekumeenista patriarkkaa

Venäjän ortodoksinen kirkon johtaja, Moskovan ja koko Venäjän patriarkka Kirill arvostelee kovin sanoin Konstantinopolin ekumeenista patriarkkaa Bartolomeos I:tä.

Venäjän television ykköskanavalla Rossija-1:llä lähetetyssä haastattelussa Kirill luonnehtii Bartolomeoksen omakuvan olevan täydellisen väärä: "Hän pitää itseään koko ortodoksinen maailman johtajana. Hän ei pidä itseään ensimmäisenä vertaistensa joukossa, vaan ensimmäisenä kaikkien muiden yläpuolella", Kirill totesi.

Kirill vertasi asiaa siihen kehitykseen, mikä tuhat vuotta sitten johti idän ja lännen kirkkojen jakautumiseen: "Sanon pelkäämättä, että sama patriarkka Bartolomeoksen henkilökohtainen aloite on johtanut ortodoksinen maailman jakautumiseen."

Riitojen taustalla on Ukrainan poliittisesti ja kirkollisesti vaarallisesti tulehtunut tilanne. Aikaisemmin kauan Moskovan patriarkaatin alaisuuteen kuulunut Ukrainan ortodoksinen kirkko alkoi Neuvostoliiton romahdettua ottaa etäisyyttä Moskovasta.

Se sai Ukrainan valtiojohdonkin toiveiden mukaisesti, mutta Venäjän kirkon tahdon vastaisesti, Konstantinopolilta täyden itsenäisyyden tammikuussa 2019.

– – Tämän vuoden syyskuussa Kirill on väittänyt Bartolomeosta skismaattiseksi ja luonnehtinut täyden itsenäisyyden antamista Ukrainan kirkolle laittomaksi, epäkanoniseksi ja Konstantinopolin ekumeenisen patriarkan ”järjettömäksi tunkeutumiseksi Ukrainaan”. – –

Lähde: Jussi Rytönen. *Moskovan patriarkka Kirill arvostelee rajusti Konstantinopolin ekumeenista patriarkkaa*. Kotimaa-lehden verkkosivut.

<https://www.kotimaa.fi/artikkeli/moskovan-patriarkka-kirill-arvostelee-rajusti-konstantinopolin-ekumeenista-patriarkkaa/>. Julkaistu: 25.11.2021.

Viitattu: 3.2.2022. Muokkaus: YTL.

8. Luostarien merkitys Suomessa

8.A [Tekstikatkelma: Luostareihin pyrkii enemmän nuoria kuin aikaisemmin](#)

8.B [Tekstikatkelma: Valamon luostarin uusi johtaja](#)

8.A Tekstikatkelma: Luostareihin pyrkii enemmän nuoria kuin aikaisemmin

Luostareihin pyrkii enemmän nuoria kuin aikaisemmin – Johannes, 37, toteuttaa buddhalaista luostariunelmaansa Turussa

Toimittaja: 37-vuotias Johannes Cairns eli munkkikokelas Đồng Kiên on harvinaisuus. Hän on elänyt syksystä 2021 asti luostarielämää Turun lähellä Liên Tăm -nimisessä paikassa, joka on Suomen ensimmäinen buddhalainen temppli.

Johannes: Mä oon nyt asunut täällä kuukauden, ehkä ens vuonna saan noviisimunkkivihkimyksen.

Toimittaja: Johannes on harjoittanut teini-ikästä asti zenia, harrastanut itämaisia taistelulajeja, opiskellut buddhalaisuutta myös akateemisesti ja tutkinut erilaisia itämaisia suuntauksia ja koulukuntia. Unelma luostarielämästä on ollut olemassa jo yli 20 vuotta.

Johannes: Sit oon pari kertaa yrittänytkin, 19-vuotiaana ja 27-vuotiaana vähän niin kuin kokeillut kepillä jäätä, että menin Ranskassa olevaan luostariin 19-vuotiaana mut he sano sillon, et mä oon liian nuori ja mulla oli varaa olla siellä vaan kaks viikkoa, ne anto mun olla viis viikkoa.

Toimittaja: Liên Tăm on pieni kolmen hengen yhteisö Turun lähellä, ja siellä herätään kello 4.30, seremoniat ja ateriat rytmittävät päivää. Luostarissa ei juoda alkoholia, ei syödä lihaa, ja siellä pidättäydytään seksuaalisesta kanssakäymisestä ja väärästä puheesta, eli ei valehtelua tai juoruiluakaan. Mut esimerkiks nettiyhteydet, ne on käytössä. Elämä Turun luostarissa ei oo niin askeettista kuin vois luulla.

Johannes kertoo, että siellä Turun Liên Tăm -luostarissa kohdellaan toisia ystävällisesti ja yhteisö on kuin perhe. Mutta miltäs se tuntuu, kun oma pitkäaikainen unelma luostarielämästä on nyt sitten toteutunut?

Johannes: Mä oon ihan käsittämättömän kiitollinen, joka aamu kun mä herään mä ihmettelen onneani ja et voiko tää olla todellista, koska mä koen, että tää elämäntapa on niinku linjassa mun kaikkein syvimpien arvojen kanssa. Niin kyl mä koen niinku suunnatonta sellasta, miten sanois, semmosta sisästä koherenssia et mä elän silleen miten mä haluan elää ja mä toteutan mun syvimpiä arvoja siinä tavassa, jolla mä elän.

Lähde: Jani Nivala. *Luostareihin pyrkii enemmän nuoria kuin aikaisemmin – Johannes, 37, toteuttaa buddhalaista luostariunelmaansa Turussa*. Yle Areena -verkkopalvelu. <https://areena.yle.fi/audio/1-61068567>. Julkaistu: 19.12.2021. Viitattu: 2.2.2022. Muokkaus: YTL. Litterointi: YTL.

8.B Tekstikatkelma: Valamon luostarin uusi johtaja

Valamon luostarin uusi johtaja on kolmoismaisteri, joka puhuu 11 eri kieltä – ajatus munkkiudesta kävi mielessä jo 8-vuotiaana

Kolmekymppisenä isä Mikael pohti uraa ja perheen perustamista. Ne jäivät, sillä tärkeimmältä tuntui askeettinen elämä luostarissa. – – Ennen luostarielämää Nummela [isä Mikael] työskenteli pörssianalyttikkona pankissa. 2000-luvun lopulla hän asui Helsingissä ja mietti samoja kysymyksiä kuin moni muukin kolmekymppinen: Onko tämä sitä, mitä haluan? Elätkö omien vai muiden odotusten mukaisesti? Haluanko perheen ja lapsia?

”Meillä on rajattu määrä aikaa. Omalla kohdallani keskeinen kysymys oli, käytätkö aikani merkityksellisiin ja mielekkäisiin asioihin.” – – Kysymykset olivat tyypillisiä, mutta Nummelan vastaukset niihin epätavallisia. Työ pankissa jäi, sillä luostarielämän kutsu oli niin voimakas. – – Ei omaisuutta, ei puolisoa tai perhettä eikä työuraa perinteisessä merkityksessä. Luostarielämä rajaa pois monet elämän peruspalikat. Se on vetäytymistä pois maailmasta ja vaatii monia konkreettisia päätöksiä. – – Valamon luostarin kaikilla 11 munkkiveljellä on kännykät, mutta kaikilla ei ole niissä internetyhteyttä. Isä Mikaelilla on myös tilit Facebookissa ja Instagramissa, mutta lähinnä sen vuoksi, että ihmiset voivat halutessaan ottaa yhteyttä häneen. – – Tärkein vapaa-ajan harrastus on hengellisen kirjallisuuden lukeminen. – – Munkin täytyy sietää yksinäisyyttä, sillä se on luostarielämän perusta. Toisaalta täytyy pystyä elämään yhteisössä, jossa on tarkka hierarkia ja säännöt. Jumalanpalvelukset ja työtehtävät rytmittävät päivän. – –

Isä Mikaelin mukaan luostarielämä kiehtoo yhä useammin nuoria aikuisia. Jotkut kokeilijat tosin kyllästyvät parissa päivässä. Mutta he, jotka ovat tulleet jäädäkseen, kypsyttelivät päätöstä yleensä useamman vuoden. Harkinta-aika eli noviisikausi luostarissa kestää vähintään vuoden. Luostarin johtajan tehtävä on käydä tulokkaiden kanssa keskustelua ja kuunnella heidän pohdintojaan. – –

Lähde: Laura Kosonen. *Valamon luostarin uusi johtaja on kolmoismaisteri, joka puhuu 11 eri kieltä – ajatus munkkiudesta kävi mielessä jo 8-vuotiaana.* Ylen uutisten verkkosivut. <https://yle.fi/uutiset/3-12280893>. Julkaistu: 22.1.2022. Viitattu: 2.2.2022. Muokkaus: YTL.

9. Ekumenia ja kirkon toiminta

9.A Kuva: Kirkkojen johtajia

9.B Tekstikatkelma: Matti Repo, *Monikulttuurisuus globaalien kirkon uskontulkinnassa*

9.A Kuva: Kirkkojen johtajia

Lähde: Katolinen hiippakuntalehti Fides. <https://cdn-fides.katolinen.fi/uploads/2021/10/f-ekumenia-piispat-2009.jpg>. Julkaistu: 8.10.2021. Viitattu: 23.3.2022.

9.B Tekstikatkelma: Matti Repo, *Monikulttuurisuus globaalin kirkon uskontulkinnassa*

-- Globaalius ja monikulttuurisuus kulkevat käsi kädessä. Mikä tahansa, mikä on globaalia, on samalla myös monikulttuurista. Jos jokin kattaa koko maailman, sen on katettava myös koko rikkaus, joka maailmassa on. Maailma ei ole monokulttuurinen. Se on täynnä erilaisia ihmisiä, jotka puhuvat eri kieliä, joilla on erilainen historia, jotka elävät eri elinkeinoista, ovat sopeutuneet erilaiseen luontoon ja noudattavat eri tapoja.

Kristuksen kirkkokaan ei sen vuoksi voi olla yhdenmuotoinen kokonaisuus. Siinä on väistämättä moninaisuutta ja erilaisuutta, mikäli se on aidosti globaali. Se kotiutuu kaikenlaisiin kulttuuriin ympäristöihin ja asettuu vuorovaikutukseen kaikenlaisten naapureiden kanssa. Se käy kulttuurista vaihtokauppaa ympäristönsä kanssa, heijastaa ihmisten elämää, heidän kykyjään, kokemuksiaan ja tarpeitaan, mutta samalla myös vaikuttaa ympäristöönsä heidän välityksellään. --

-- Kirkon tehtävänä ei ole olla kulttuurinen maailmanvalloittaja, vaikka usko myös väistämättä luo uutta ja muokkaa kulttuuria. Ollakseen totta ja aitoa kristinusko ei edellytä määräävää asemaa yhteiskunnassa, ei valtiokirkkoasemaa eikä edes enemmistöuskonnon asemaa. Kristillinen kirkko on hyvin kotonaan myös vähemmistönä, erilaisten uskontojen ja aatteiden keskellä. Kirkko voi elää jopa vainottuna, ulkonaisesti pieneksi ja mitättömäksi muserrettuna, mutta silti sisäisesti rohkeana ja voimakkaana, kun sillä on luottamus Herraansa. --

Lähde: Matti Repo. *Monikulttuurisuus globaalin kirkon uskontulkinnassa*. Piispa Matti Revon verkkosivut. <https://www.piisпамattirepo.fi/puheet/monikulttuurisuus-globaalin-kirkon-uskontulkinnassa/>. Julkaistu: 10.6.2016. Viitattu: 31.1.2022. Muokkaus: YTL.